

Motion till riksdagen 2020/21:1059

av Åsa Coenraads m.fl. (M)

Diplomatiska förbindelser med Taiwan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges regering ska verka för att Republiken Kina (Taiwan) ges rätt att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Taiwan ska få observatörsstatus i FN och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Republiken Kina grundades 1911 efter att den sista kejsardynastin störtats. Efter det kinesiska inbördeskriget och att Folkrepubliken Kina utropats 1949 flydde ledningen för Republiken Kina till ön Taiwan där staden Taipei utropades till tillfällig huvudstad i republiken. Spänningarna i Taiwansundet har de gångna 69 åren varit påtagliga. Inte sällan har både tungt vapenskrammel och en hårdför retorik hörts från den kommunistiska regimen på fastlandet. Hot om invasion eller andra militära aktioner har varit vanliga. Men Republiken Kina på Taiwan har kunnat bestå.

I dag omnämns landet ofta som Taiwan, men Republiken Kina är alltjämt det formella namnet på detta land som har cirka 23,7 miljoner invånare. Landet och dess industri är en betydande aktör inom världsekonomin och en viktig handelspartner för EU och Sverige. IMF (International Monetary Fund) är en av många organisationer som landet inte tillåts vara medlem i.

Republiken Kina (Taiwan) behöll sin plats i Förenta nationerna fram till 1971 då landet uteslöts efter en omstridd omröstning i generalförsamlingen. Anledningen till detta var att den nya staten Folkrepubliken Kina istället gavs representation i generalförsamlingen. Beslutet var långt ifrån enhälligt och flera stora länder röstade emot att Republiken Kina (Taiwan) skulle mista sin representation i FN, däribland exempelvis USA och Australien. Sedan dess har alla försök till representation och inflytande från taiwanesiskt håll i FN med underorganisationer eller i andra internationella sammanhang blockerats av Folkrepubliken Kina.

Antalet länder med formella diplomatiska förbindelser till Republiken Kina (Taiwan) har efter uteslutningen ur FN minskat kraftigt; i dag utgör de endast ett 20-tal. Många andra stater som funnit det nödvändigt att istället ha diplomatiska förbindelser med Folkrepubliken Kina har dock valt att samtidigt ha välutvecklade och goda men inofficiella förbindelser med Republiken Kina. Detta gäller även Sverige som är ett av många länder där Taipei Mission är verksamma som den taiwanesiska representationen. I Taipei har Business Sweden i sin tur en påtagligt stor närvaro.

Republikens unika internationella politiska ställning har lett till en del udda lösningar genom åren och så även i förbindelserna till Sverige. När Sverige och Republiken Kina (Taiwan) exempelvis skulle upprätta ett skatteavtal träffades avtalet mellan Business Sweden och Taipeis delegation i Sverige – detta då Sverige saknar diplomatiska förbindelser och andra lösningar till synes skulle medfört diplomatiska problem i Sveriges relationer till Folkrepubliken Kina på fastlandet.

Den rådande situationen till trots har Taiwan utvecklats väl. Marknadsekonomi är välutvecklad och till skillnad från Folkrepubliken Kina på fastlandet så finns på Taiwan i dag en fungerande flerpartidemokrati och pressfrihet.

Men avsaknaden av ett meningsfullt deltagande i FN, i dess underorganisationer samt i många andra internationella sammanhang är problematisk för landet. Internationellt samarbete kring gränsöverskridande frågor såsom konflikthantering, freds-förebyggande, handel, katastrofinsatser, klimatförändringar, pandemier, organiserad brottslighet, internationell terrorism med mera försvåras avsevärt.

Taiwans invånare har rätt att vara företrädare i Förenta nationerna, och den valda regeringen i Taipei bör åter få skicka ombud till FN:s generalförsamling. Detta bör vara Sveriges linje i internationella sammanhang, och från svensk sida bör vi verka för att detta också blir EU:s gemensamma målsättning. Sveriges regering bör därutöver också verka för att republiken bereds möjlighet att i högre utsträckning än i dag få delta i andra internationella sammanhang.

Med hänvisning till det ovan anförda bör Sverige verka för att Taiwan ska erhålla observatörsstatus i FN på samma sätt som Palestina fått. 2011 röstade Unesco för att erkänna Palestina som en medlemsstat och detta medlemskap trädde i kraft samma år. Året därpå gav FN:s generalförsamling Palestina status av observatörsstat i FN utan medlemskap.

Åsa Coenraads (M)

Lars Püß (M)

Helena Antoni (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)